

Ajankohtaiskatsaus ympäristölainsäädäntöön kuntien kestävyystyön näkökulmasta

Ympäristöneuvos Jarmo Muurman
Ympäristöministeri, ilmasto- ja ympäristönsuojeluosasto
20.3.2024

Yhden luukun palvelujen hanke käyntiin 1.8.2023

Seurantaryhmä

Lupa- ohjaus- ja valvontaviraston perustaminen

Lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston lainsäädännön valmistelu YM-hallinnonalan lainsäädännössä (VM-valmisteluvastuu)

Yhden luukun lainsäädäntöhanke

Yhden luukun mallia edistävän luvituksen toteuttaminen:
”Tavoitteena on, että lupakäsittelyjä yhdistämällä hakemus johtaa lähtökohtaisesti yhteen viranomaispäätökseen ja valitusmahdollisuuteen”

Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja niistä poikkeaminen

”Hallitus vastaa vesipuitedirektiivin vaatimukseen kansallisella lainsäädännöllä”
”Vesipuitedirektiivin mahdollistamat kansalliset joustot otetaan käyttöön”

Alueiden käytön sääntelyn uudistus (lupamenettelyt)

”Teollisuuspuistoista tehdään yksi keino sujuvoittaa investointeja”
”Ympäristöluvan käsittely kaavapäätöksen nojalla odottamatta lainvoimaisuutta”
jne.

Useita erillistoimia, kuten

Selvitetään mahdollisuus kompensatioon ympäristöluvan ehdoissa
Varovaisuusperiaate-selvitys
Arvioidaan mahdollisuus palauttaa lupamääräyksiin lupien tarkastamisen edellytyksiä
Automaatio, tavoiteajat
Etusijamenettelyn arvio ja kehittäminen, pumppuvoimalat
Arvioidaan mahdollisuus säätää VN:lle mahdollisuus siirtää käsittely nopeutettuun menettelyyn (poikkeuksellisen tärkeät hankkeet)

Tavoitteena yksi luukku

Ilmasto- ja ympäristönsuojelu

- HE ilmastolain (423/2022) muuttamiseksi, kuntien ilmastosuunnitelman laatimisvelvoitteen kumoamiseksi syksyllä 2024
  - Uusien KAISU:n ja IE-strategian valmistelu käynnistynyt skenaariotyöllä
  - VNpp öljylämmityksestä luopumisen ohjelmasta
- HE ympäristönsuojelulain muuttamisesta: sähköllä tapahtuvan vedyntuotannon poistaminen ympäristöluvanvaraisuudesta, jätteen kaasutusta koskeva muutosehdotus, maatilamittakaavan biokaasulaitosten sisällyttäminen ympäristönsuojelulain liitteeseen 4 ja lumenkaadon kieltäminen vesistöihin
- HE ympäristönsuojelulain 17 luvun muuttamisesta, kuljetusten kylmälaitteiden valvonta (huoltokirja kemikaalivuototarkastuksista), voimaan maaliskuussa 2027

Jätelain (646/2011) uudistaminen kolmessa

2023

2024

2025

2026

I osa: kunnan vastuuta rajataan

- Kunnan vastuun rajaus kotitalousjätteeseen (HO)
- Lisäksi: kirjat tuottajavastuulle, tekninen ”korjaussarja”
- HE lausunnoille 2/2024

II osa: kilpailuneutraliteettia parannetaan

- Kunnan toissijaisen vastuun (TSV) rajaaminen (JL 33 §) todelliseen markkinapuutteeseen
- Kunnan sidosyksikön ulosmyyntiraja (JL 145 a §)
- HO-yleisesti: sidosyksikön omistuksen vähimmäisraja (hankintalaki/TEM)
- HE 2025

III-osa: jätelaista kiertotalouslakiin

- HO:n kiertotalousnäkökulmat, elinkaariajattelun vahvistaminen ja kierrätysmarkkinan edistäminen
- Jätesäätelyn ja sen rajapintojen selkeyttäminen, laillisuusvalvonnan tehostaminen
- Uuden EU-säätelyn täytäntöönpano
- HE 2026?

Hallitus kehittää kierrätetylle raaka-aineelle toimivat markkinat

- **Uusi tapauskohtaista päätöksentekoa koskeva menettely sivutuotteista ja jätteeksi luokittelun päättymisestä.** HE lausunnolle keväällä 2024.
- **Yleiset asetukset jätteeksi luokittelun päättymiselle (EEJ).** Mekaanisesti kierrätettyä muovia koskeva EEJ-asetus tulossa 2024. Pyrolyysiöljyä koskeva EEJ-asetus on valmistelussa.
- **Säädösvalmisteluhanke tuulivoimatoimintaa koskevan purku- ja ennallistamisvelvoitteen käyttöönottamiseksi** käynnistynyt. Lainsäädäntöselvitys julkaistiin marraskuussa 2023
- **Kiertotalouden skenaariotyö ja green deal –sitoumus**
  - Skenaariotyö julkistetaan 12.3
  - Sitoumus valmistuu ja avautuu toimijoille huhtikuussa, ”kotipesät” tukevat

Alueidenkäyttö ja rakentaminen

- **Alueidenkäyttölain** uudistaminen etenee
  - Maanomistajan aloiteoikeus, kumppanuuskaavoitus, maakuntakaavan oikeusvaikutusten keventäminen, aurinko- ja tuulivoimalainvestointien sujuvoittaminen, teollisuuspuistot
- **Rakentamislaki ja korjaussarja (lausuntokierros päättyi 5.3), asetukset**
  - Sujuvoitetaan rakennuslupa- ja valituskäytäntöjä
  - YM:n asetus ilmastaselvityksestä ja materiaaliselosteesta
  - YM:n asetus purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä
- **Rakennusten energiatehokkuus dir. (EPBD) toimeenpanon ohjelmointi**

Luonnonsuojelu, luonnonvarat ja ylikulutus

- **Hallituksen esitys laiksi luonnonsuojelulain (9/2023) muuttamisesta**
  - EU:n uusiutuvan energian direktiivin ns. RED III dir. Toimeenpano
  - Säännökset kansallisen ennallistamisasetuksen valmistelusta ja hyväksymisestä.
- **Vihreät väittämät** (direktiiviehdotus) 22.3.2023 COM(2023) 166 final
  - Velvoittaa yritykset perustamaan ympäristöväitteensä tieteelliseen näyttöön.
  - Väittämässä on otettava huomioon tuotteen koko elinkaari sekä keskeiset ympäristövaikutukset ja ne tulee todentaa kolmannella osapuolella. Vain EU:n laajuiset ympäristömerkit sallittuja.
  - Työryhmäkäsittely jatkunut Belgian pj-kaudella, tavoitteena yleisnäkemys kesäkuussa
- **Tavaroiden kestävä kuluttaminen** (right-to-repair), hyväksytty
  - Edistetään korjaamista ja uudelleenkäyttöä
- **Taksonomian** eräät ymp. ja kiertotalous tavoitteet ja kriteerit voimaan 1.1.2024
- VNpp julkisten hankintojen **ekologisten tavoitteiden asettamista ja seuraa selvittämään** asetetaan työryhmä ja asiantuntijaryhmä

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment